

Zadnje objave nad pričakovanji

Od 13. do 19. februarja 2021

Razmere na trgu dela se izboljšujejo

Dnevni podatki o registrirano brezposelnih se v februarju po večjem sezonskem naraščanju v januarju zopet znižujejo, kar pomeni, da se zaposlenost povečuje. Do 17. februarja je število upadlo na 89,3 tisoč (januar: 91,5 tisoč). Zadnji podatek o gibanju zaposlenosti kaže, da se je decembra število **delovno aktivnih** (891.000) povečalo za 0,2 % glede na november 2020. Največ izmed teh se je zaposlilo v predelovalnih dejavnostih (4.800) in gradbeništvu (4.700). V prvem sektorju je bilo zaposlovanje višje zaradi povečanih tekočih naročil, v gradbeništvu pa je tudi decembrska mila zima botrovala k temu, da se je zaposlovanje povečalo. **Pregled po dejavnostih** pokaže, da se je število delovno aktivnih oseb v decembru 2020 na mesečni ravni znižalo v trinajstih, zvišalo pa v sedmih dejavnostih. Najbolj se je tudi v tem mesecu – kot že v oktobru in novembru – znižalo v gostinstvu (za 1,5 % glede na november, na približno 32.800). Ker je to sektor, kjer se produktivnost ne povečuje veliko, bo umik zaježitvenih ukrepov prispeval k hitremu zaposlovanju v tem sektorju (potencial 4 do 5 tisoč delovnih mest). **Pregled na medletni ravni (december 20/december 19)** kaže, da je bilo stanje na trgu dela najslabše v juniju, ko je bilo medletno 13 tisoč delovnih mest manj, medtem ko se je do decembra znižanje stabiliziralo pri 10,3 tisoč. Od tega so pravne osebe (v povprečju večji zaposlovalci) znižale število zaposlenih za 8 tisoč, fizične osebe pa za 4,5 tisoč, medtem ko se je število samozaposlenih celo povečalo, na 2,1 tisoč. Od teh je poraslo število kmetov (+1,7 tisoč), število drugih samozaposlenih je bilo višje za 0,4 tisoč. V predelovalnih dejavnostih je bilo decembra 4,6 tisoč manj delovno aktivnih, pri čemer je najbolj upadlo v delovno-intenzivnih dejavnostih z nižjo dodano vrednostjo (v proizvodnji kovinskih izdelkov za 2,2 tisoč, v obdelavi in predelavi lesa za tisoč in podobno v usnjarski industriji). Tudi v dejavnosti proizvodnje elektronskih izdelkov se je število zmanjšalo za tisoč. Zelo velik preobrat je doživela dejavnost proizvodnje električnih naprav, kar pripisujemo tudi povečanemu zaposlovanju največjega proizvajalca teh naprav na projektu izdelave televizorjev (julij: -700 medletno, december: +600). Na drugi strani se je v proizvodnji drugih strojev in naprav število povečalo za 900, v farmacevtski industriji za 600 oseb.

Gibanje **anketne stopnje zaposlenosti** po metodologiji ILO pritrjuje izboljšanju na področju trga dela. Decembra naj bi se desezonirana stopnja brezposelnosti v Sloveniji znižala na 4,7 % (maj: 5,5 %), kar je pol odstotne točke več kot aprila 2020. Na ravni EU-27 je bilo povečanje pri 1 odstotni točki. Osebe, ki so bile na čakanju na delo ali skrajšanem delovnem času po tej metodologiji niso štete med »brezposelne«. To je zelo pomembno imeti v mislih v času, ko se razmere izboljšujejo ter pada delež upravičenih subjektov do pomoči, s tem pa se povečuje verjetnost znižanje dela zaposlenih, ki so danes še na podpornih shemah.

Decembra visoka rast pretovora v pristanišču in letališču

Pri decembrskih **podatkih o transportu** velja izpostaviti 20-odstotno rast prometa v pristaniščih (-17 % v celotnem letu) in 11-odstotno na letališčih (-7 % v celotnem letu), kar je povezano z okrevanjem industrije in rastjo trgovine prek spleta. Na drugi strani je bilo število potnikov na letališču v celotnem letu nižje za 83 %, v pristaniščih za 99 % (pomen zadnjih je sicer zanemarljiv). Število potnikov v javnem linijskem prevozu je bilo v 2020 nižje za 53 %. December je bil tudi pričakovano šibek mesec pri registriranih novih osebnih vozilih (-47 %), na nivoju celotnega leta so jih prodali za četrtno manj. Za letošnje leto pričakujemo, da bodo velikim padcem sledili veliki odboji, ki pa bodo predvsem odvisni od poteka epidemije pri nas in v regiji. Odboj ne bo nadomestil globine teh padcev, vendar bo po naši oceni »pokril« 70-80 % lanskih padcev.

Visoka rast optimizma pri potrošnikih

Kazalnik zaupanja potrošnikov se je februarja precej izboljšal (za 8 odstotnih točk višji kot v prejšnjem mesecu), hkrati pa je bil za 8 odstotnih točk nižji kot v istem mesecu prejšnjega leta. Rast smo pričakovali, vendar ne tako močne, kar je po naši oceni povezano tudi z umikom določenih zaježitvenih ukrepov. K zvišanju mnenja potrošnikov na mesečni ravni so pripomogle vse štiri komponente tega kazalnika: pričakovanje glede gospodarskih razmer v državi (+17 odstotnih točk), pričakovanje glede večjih nakupov (+6 odstotnih točk), pričakovanje potrošnikov glede finančnega stanja v gospodinjstvu (+5 odstotnih točk) in trenutno finančno stanje v gospodinjstvu (+4 odstotne točke).

V tem trenutku ni znano, ali bo država v kakšnem novem #PKP poiskala novo rešitev za spodbujanje domačega povpraševanja. Manjši primanjkljaj od rebalansa v 2020 in pričakovana vračila podjetij (40 % vrednosti #PKP1-6 po anketi GZS) govorita temu v prid.

Decembrske plače močno navzgor

Decembrska povprečna bruto plača (pri pravnih osebah), sicer izplačana v januarju 2021, je znašala dobrih 2.020 in je bila medletno višja za 8,9 %. V zasebnem sektorju je bila višja za 5,3 %, v javnem za 14,6 %. Če znotraj javnega pogledamo le sektor država (brez podjetij v državni lasti), je bilo povečanja skoraj 20-odstotno. Zaradi izplačila dodatkov je bila decembrska povprečna plača v zdravstvu in socialnem varstvu višja kar za 40 %, v dejavnosti javne uprave in obrambe za 14 %, v izobraževanju za 8 %. V celotnem letu 2020 je bila povprečna bruto plača višja za 5,8 %, neto za 6,6 %. Ti podatki nas ne smejo zavesti, saj je bila rast povprečnih prejemkov vseeno nižja, saj so zaposleni, ki so bili na čakanju na delo ali skrajšanem delovnem času, prejeli nižje prejemke, ki niso v tej statistiki (nadomestila). Na drugi strani je izplačilo izrednega dodatka od 13. marca do konca maja 2020 prav tako vplivalo na dvig povprečne plače, medtem ko izplačilo decembrske izrednega (200 EUR) ni. »Prilagojena« rast povprečne neto plače je bila tako po naši oceni nekoliko nižja, pri okoli 4 %.

Kratkoročni indikatorji v prvi polovici februarja navzgor

Po šibki porabi električne energije v januarjskih mesecih, k čemer je prispeval tudi manjši zastoj v predelovalni dejavnosti zaradi pomanjkanja dobavljenih delov v verigi vrednosti, so bili kratkoročni indikatorji v prvi polovici februarja boljši. Podatki o porabi elektrike in prometu tovornih vozil na slovenskih avtocestah so bili na podobni ravni kot v lanskem letu, z odprtjem nekaterih prodajaln in storitev se je konec januarja in v začetku februarja zmanjšal tudi medletni padec davčnega prometa v storitvenih dejavnostih.

Pomoč iz PKP bo vračalo okoli 40 % podjetij

Anketa GZS, ki smo jo izvedli med 25. januarjem in 5. februarjem, je pokazala, da je 70 % storitvenih in 60 % industrijskih podjetij v lanskem letu beležilo padec prodaje. Povprečnemu podjetju se je prodaja zmanjšala za 15 %, pri čemer jih je dobrih 60 % beležilo padec v povprečni višini 30 %, kar 23 % podjetij pa beležilo v povprečju 16-odstotno rast. Nespremenjeno raven prodaje je imelo 14 % podjetij. Kljub epidemiji je pretežni del podjetij (84 %) leto zaključil s pozitivnim dobičkom iz poslovanja pred amortizacijo (EBITDA).

Pri vprašanju o državnih pomočeh iz šestih zakonodajnih paketov (#PKP1-6) je 42 % podjetij odgovorilo, da pomoči ni koristilo, ker ali niso izpolnjevali kriterijev ali pa se za to niso odločila. Od teh, ki so pomoč prejeli, jo bo 39 % podjetij moralo vračati. Prejeta državna pomoč naj bi sicer predstavljala 15 % celotnih letnih prihodkov 2020 (pri podjetjih, ki so pomoči koristila), pri čemer je največ podjetij (dobrih 40 %) prejelo pomoč v višini 5 % svojih prihodkov. V industriji so prejete pomoči predstavljale 11 % letnih prihodkov, v storitvah 17 %. Tista podjetja, ki so pomoč prejela, in so kasneje ocenila, da do pomoči po #PKP1-PKP6 niso bila upravičena, bodo morala v povprečju vrniti 40 % prejete državne pomoči.

Po oceni anketiranih podjetij so bili za stabilizacijo njihovega lastnega poslovanja med sprejetimi državnimi ukrepi najpomembnejši čakanje na delo (77 %), skrajšan delovni čas (34 %), povračilo bolniške odsotnosti (25 %) in odlog plačila kreditnih obveznosti (24 %), pri čemer so podjetja lahko označila več ukrepov. Možnost odloga kreditnih obveznosti je izkoristilo 18 % podjetij, odloga davčnih obveznosti pa 16 %. Novo posojilo po bančni poroštveni shemi naj bi koristilo 7 % podjetij. Pri pogledu na ukrepe za celotno gospodarstvo je njihov pomen le še porasel, pri čemer je četrtnina podjetij izpostavila tudi velik pomen turističnim vavčerjem in odlogu plačila davkov.

Decembrska gradbena aktivnost razočarala

Decembrska **vrednost opravljenih gradbenih del** je bila pod našimi pričakovanji (-0,2 %), kar je v neskladju s trendom pri zaposlovanju. Zato ocenjujemo, da bo revizija podatkov pokazala rast tega indikatorja. Padec je bil predvsem prisoten pri stavbah (-3,4 %), medtem ko je bil pri gradbenih inženirskih objektih višji za 1,3 %. V celotnem letu je bila rast simbolična (+0,4 %) in skladna z našimi pričakovanji (+0,5 %). Za letošnje leto ohranjamo oceno o 8-odstotni rasti gradbenih del (in 7-odstotni v 2022 glede na 2021).

Padec pri storitvah ob koncu leta nižji od pričakovanj

Izvoz blaga je bil decembra po podatkih iz plačilne bilance višji za 6,7 %, v celem letu pa nižji za 7,5 %. Pri **storitvah** je padec v potovanjih decembra prispeval k 13-odstotnemu medletnemu znižanju, kar je bil relativno nizek padec glede na celotno leto (-20 %). Padec pri potovanjih (-83 % v decembru) je ublažila rast izvoza ostalih poslovnih storitev (+11 %), in sicer predvsem pri storitvah raziskav in razvoja in tehničnih, s trgovino povezanih, in drugih poslovnih storitvah. Tudi sektor transporta je povečal izvozni izkupiček za 4 %.

Indikatorji mobilnosti prebivalstva v območju evra navzgor

Februarski kompozitni kazalnik o **razpoloženju nabavnikov v območju evra** je zopet nekoliko upadel, pri čemer je pri storitvah upadel s 45,4 na 44,7, v industriji pa je porasel s 54,6 na 57,5. Nabavniki pričakujejo rast cen nabavnih komponent, predvsem zaradi težav pri dobavah in višjih stroških surovin. **Indikator gospodarske aktivnosti ING** se je v 2. tednu februarja nekoliko popravil, vendar rast porabe elektrike izvira tudi iz mrzlega vremena. Mobilnostni indikatorji kažejo, da se v storitvah dinamika vseeno počasi krepi.

Dogodki v prihodnjem tednu: petkova objava BDP in inflacije

Dan objave	Kazalec	Vir oz. poročevalec	Pomen
22. 2. 2021, ponedeljek	Nemški IFO	IFO Institut	Razpoloženje med nemškimi finančnimi direktorji
23. 2. 2021, torek	Indeks cen nepremičnin, S&P Case-Shiller	S&P	Gibanje cen nepremičnin v ZDA
24. 2. 2021, sreda	Indeks avstrijskih nabavnih menedžerjev PMI, februar 2021	Markit PMI	Razpoloženje v avstrijskih industriji
24. 2. 2021, sreda	Gospodarska klima, Slovenija, februar 2021	Statistični urad RS	Razpoloženje v gospodarstvu
24. 2. 2021, sreda	Poslovne tendence, Slovenija, februar 2021	Statistični urad RS	Razpoloženje v gradbeništvu, trgovini, predelovalnih dejavnostih
24. 2. 2021, sreda	Energetika, Slovenija, januar 2021	Statistični urad RS	Proizvodnja in poraba energentov
25. 2. 2021, četrtek	Prihodi in prenočitve turistov, Slovenija, januar 2021	Statistični urad RS	Število prihodov in prenočitev domačih in tujih turistov
25. 2. 2021, četrtek	Bilten BS	Banka Slovenije	Mesečni podatki o trendih v bančništvu
25. 2. 2021, četrtek	Gospodarska klima, EU-27, februar 2021	Eurostat	Mesečni podatki o razpoloženju v individualnih gospodarstvih EU
26. 2. 2021, petek	Indeks obsega v storitvenih dejavnostih in trgovini, Slovenija, december 2020	Statistični urad RS	Realna sprememba prihodkov v ključnih storitvenih dejavnostih in segmentih trgovine
26. 2. 2021, petek	Prihodek od prodaje v storitvenih dejavnostih, Slovenija, december 2020	Statistični urad RS	Nominalna sprememba prihodkov v ključnih storitvenih dejavnostih
26. 2. 2021, petek	Bruto domači proizvod, Slovenija, 4. četrletje 2020	Statistični urad RS	Prva ocena BDP v zadnjem četrletju
26. 2. 2021, petek	Prihodek od prodaje v trgovini na drobno, Slovenija, januar 2021	Statistični urad RS	Prodaja na drobno po glavnih skupinah
26. 2. 2021, petek	Indeksi cen življenjskih potrebščin, Slovenija, februar 2021	Statistični urad RS	Gibanje cen v februarju

Bojan Ivanc, CFA, CAIA
glavni ekonomist pri Analitiki GZS

Semafor napovedi

Kazalnik	Zadnja/predhodna vrednost	Ciljna vrednost (ocena Analitike GZS)	Stopnja negotovosti ocene (1=nizka, 5=zelo visoka)
Gospodarska klima, Slovenija, februar 2021	-7,1	-4,5	1
Bruto domači proizvod, Slovenija, 2020/2019, sezonsko prilagojeno	3,2 %	-6,0 %	3
Indeksi cen življenjskih potrebščin, Slovenija, februar 2021/ februar 2020	-0,7 %	0,0 %	4